

До 300-річчя
від дня народження
Григорія Савича
СКОВОРОДИ

МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
за результатами XVIII Міжнародної
науково-практичної конференції
(12–13 травня 2022 р., м. Харків)**

Харків 2022

Мікеладзе Т. Особливості наративного дослідження	198
Мкртічян О. Впровадження технології формування творчого потенціалу в майбутніх вихователів в освітньому процесі ЗВО	202
Овсепян С., Кіракосян Л. Ефективність занять шахами в дитячому садку	206
Остапенко А. Філософські витoki критичного мислення	210
Рудічєва Н. Особливості формування аксіологічної компетентності учнів молодшого шкільного віку	212
Сеньовська Н., Нестайко І. Застосування та аналіз вебінарів як форми організації навчання	214
Середа М., Ічанська Н. Особливості дистанційного навчання під час вивчення математики	216
Tavdgiridze L., Sherozia N., Doborjginidze D. Creative thinking – one of the challenges of the education system	218
Ткаченко М. Формування сценарно-режисерських навичок як компонент професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва	225
У Юе. Методи підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва до поліхудожнього виховання учнів в умовах інтегрованого навчання	229
Khoderyan B., Harutyunyan A. The study of wood elasticity as a factor in the development of technical knowledge of students	231
Чжан Хао. Методологія діагностики розвитку музикальності дітей дошкільного віку в Україні та КНР	236
Чжао Бейбей. Образотворча діяльність школярів України та КНР у позаурочний час	241
Чжоу Тінтін. Питання організації методичної роботи з музичного розвитку дітей	244
Шурпик О., Ічанська Н. Інформаційні технології у навчанні вищої математики	246
МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ У ПСИХОЛОГІЇ	249
Карапетян В., Кіракосян Л., Оганесян Ш. Методи самопізнання у старшому дошкільному віці	250
Конева К., Малихіна О. Особливості вивчення міжособистісних взаємин молодших дошкільників з однолітками	254
Концева О., Серга Т. Психологічний зміст феномену задоволеності шлюбом	256
Лапенко Я., Серга Т. Психолого-педагогічні методи корекції емоційно-вольової сфери дітей з затримкою психічного розвитку	260
Лубенець Ю., Серга Т. Психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку в умовах перебування на прифронтових територіях	263
Малихіна О. Фасилітативний підхід у діяльності вихователя: актуальні проблеми дослідження	265
Хачатрян Н., Карапетян В. Сутність психологічної сумісності: аналіз основних понять	267
Цуркан І., Серга Т. Психодіагностичний інструментарій дослідження кар'єрних орієнтацій студентів закладів вищої освіти	271
Шишова О. Невербальні засоби взаємодії волонтера з клієнтами	273

Рудічева Н.

*доцент, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри початкової та професійної освіти
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди,
Харків, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ АКСІОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Сучасні реалії українського суспільства, з одного боку, свідчать про «занурення» значної частини учнів молодшого шкільного віку у віртуальний простір, що впливає на зниження її участі у спілкуванні та реальному житті класу та навчального закладу, а, з іншого, актуалізують важливість формування активної життєвої позиції, яка ґрунтується на загальнолюдських базових цінностях. Криза цінностей, яка існує на етапі розвитку сучасного суспільства, підштовхує до пошуків сенсу подальшої активної життєдіяльності людини. Саме тому формування аксіологічної компетентності учнів молодшого шкільного віку набуває особливої значущості в теоретичному і практичному плані.

У Державному стандарті початкової освіти зазначено, що метою початкової освіти є «всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей...».

Аксіологія як наука про цінності перебуває сьогодні в центрі уваги дослідників та педагогів-методистів. Проблема виховання підростаючого покоління на загальнолюдських та національних цінностях привертає увагу таких дослідників, як І. Беха, П. Гуревича, М. Кагана, Д. Леонтьєва, О. Сухомлинської та інш.

Проблему формування аксіологічної компетентності представляють у своїх працях вчені: К. Баханов, Ю. Малієнко, О. Пометун, Г. Фрейман, які досліджували її під час вивчення шкільної дисципліни «Історія». Педагог-методист К. Баханов дає таке визначення аксіологічна компетентність – це «вміння давати моральну оцінку людей у певній історичній ситуації» [1, с. 72].

Спираючись на визначення К. Баханова, О. Пометун, Ю. Малієнко та інших педагогів-методистів вважаємо, що у нашому дослідженні аксіологічна компетентність – це здатність особистості до життєдіяльності згідно з гуманістичними цінностями.

У дослідженнях вчених О. Пометун [1, с. 69–70], Ю. Малієнко [2, с. 51], А. Федчиняк [4, с. 197], Г. Фрейман [5, с. 14] увагу приділено формуванню аксіологічної компетентності лише під час вивчення курсу «Історія України. Всесвітня історія» у 5–

9 класах, який має великий «аксіологічний потенціал» [2, с. 51]. Вважаємо, що підґрунтя для розвитку «аксіологічного потенціалу» закладається вже у початковій школі.

Основними чинниками, які, на нашу думку, найбільшою мірою впливають на формування аксіологічної компетентності учнів молодшого шкільного віку є: родина, коло спілкування, заклад освіти, ЗМІ. Основними чинниками формування життєвих цінностей у початковій школі є особистісне зорієнтоване освітнє середовище, зміст і організація освітнього процесу, спрямованого на актуалізацію системи життєвих цінностей.

І. Надольний підкреслює, що «основна форма, в якій функціонують цінності, – ідеал» [3, с. 392]. Причому ціннісні орієнтації людини можуть формуватись у будь-якій сфері її життєдіяльності.

Таким чином, актуальним для подальшого вивчення проблеми можуть стати педагогічні умови ефективного формування аксіологічної компетентності у процесі навчання і виховання.

Список використаних джерел

1. Баханов К. О. Організація особистісно орієнтованого навчання : Порадник молодого вчителя історії. Харків : Вид. група "Основа", 2008.
2. Малієнко Ю. Б. Методика компетентісно орієнтованого навчання всесвітньої історії у 7-му класі : методичний посібник. Київ : ТОВ "КОНВІ ПРІНТ", 2018. 96 с.
3. Надольний І. Ф. Ієрархія цінностей людського буття. Філософія : навч. посіб. Київ : Вікар, 2001. С. 391–393.
4. Федчиняк А. Структура аксіологічної компетентності в шкільній історичній освіті. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2013. № 1 (27). С. 190–198.
5. Фрейман Г. Формування аксіологічної компетентності на уроках історії України в 11 класі. *Історія в школах України*. 2007. № 6. С. 14.